

Raport monitorizare presă
Școala Română de Dezvoltare, Ediția a IV-a
6-8 iulie 2011, Cluj-Napoca

Redactat de Adriana Zaharia
Secretariatul FOND

Introducere:

Procesul de monitorizare a fost desfășurat în perioada **9 - 20 iulie** iar în urma acestuia au fost identificate **16 articole** în mass-media națională și locală¹.

A fost inclusă presa națională, mediul online², precum și alte apariții pe site-ul organizațiilor, etc.

Majoritatea știrilor au o conotație pozitivă, cea mai mare parte dintre ele preluând informațiile din comunicatele de presă emise de FOND și MAE. În timpul evenimentului au fost realizate și interviuri cu reprezentanți ai FOND și MAE și din străinătate.

Principalele titluri din media și conținutul articolelor

Adevarul, Autor: Cătălina Mihai, Matei Dobrovie: “Ce ar putea câștiga România din ajutoarele de dezvoltare” 127 vizualizari

Politica de dezvoltare e un instrument foarte bun de politica externă și economică. Mediul privat din Polonia și Cehia a aflat că are beneficii dacă participă la asistența pentru dezvoltare. În România, sectorul privat privește cu reticență acordarea de ajutor.

România s-a trezit în situația de a ajuta alte țări odată cu aderarea la Uniunea Europeană. După ce ani de zile a beneficiat de asistență din partea diverselor organizații internaționale, Bucureștiul a trebuit să schimbe foaia și să-și facă o strategie de dezvoltare, proces început încă din 2005. Cum era normal și previzibil, românii nu s-au aruncat spre locuri oarecum exotice pentru ei, ci au preferat vecinătatea și zonele în care sunt angajați militar alături de aliați: Europa de Est (cu accent pe Republica Moldova), Caucazul de Sud (Georgia), Balcanii de Vest (Serbia), precum și Irak, Afganistan sau teritoriile palestiniene. În 2010, bugetul alocat politicii de dezvoltare a fost de 3,8 milioane de euro, anul acesta de doar 2,7 milioane de euro. Uniunea Europeană are pretenții mai mari de la noi. Vrea să țintim spre 0,17% din PIB - ceea ce s-ar fi tradus anul acesta prin 200 de milioane de euro -, iar până în 2015 vrea ca UE12 să ajungă la procentul UE15: 0,33%.

La modul general, ONG-urile din UE12 se confruntă toate cu aceeași problemă: accesul la fonduri europene se face greu, deoarece ele nu au experiență și expertiză pe zone precum Africa Subsahariană. Iar Comisia Europeană preferă actori cu o astfel de capacitate.

De anul acesta, România contribuie și la European Development Fund, un program extrabugetar, la care țara noastră trebuie să dea 84 de milioane de euro pe patru ani.

Recipient sau donator?

Cum vede Ministerul de Externe derularea politicii de dezvoltare într-o țară unde - potrivit unui sondaj - cetățenii ar vrea să revenim la statutul de asistat și să renunțăm la cel de donator - ne spune Mihaela Rutjens, cea care conduce Departamentul de Asistență pentru Dezvoltare din cadrul MAE. „Cea mai mare provocare pe care o avem în următorii 10 ani e să schimbăm mentalitatea. În alte țări,

¹ Acolo unde au fost identificate, au fost trecute și numărul de vizualizări ale articolului. În total au fost identificate aproximativ 3200 vizualizări.

² Toate articolele sunt disponibile în Anexă.

asociațiile locale și bisericești, primăriile se implică în ajutarea locuitorilor din alte țări. Știm și noi din anii anteriori, ne amintim de asociațiile bisericești din Germania care veneau în Transilvania. Trebuie să fie un efort colectiv de solidaritate, să ne între în mental”, precizează Rutjens, adăugând că începutul a fost făcut prin granturile acordate unor universități pentru a organiza mastere de dezvoltare internațională.

Începutul este însă greu. La cursurile organizate la București, Iași, Cluj și Timișoara, curricula nu este orientată spre politica de dezvoltare pentru că nu prea există profesori. Se fac cursuri de relații internaționale, drept internațional și comunitar etc. Soluția: profesori aduși din străinătate, unde astfel de mastere nu sunt o noutate.

„Politica de dezvoltare e un instrument foarte bun de politică externă și economică. Și din păcate nu am descoperit încă acest lucru, nici chiar în interiorul MAE”, recunoaște Mihaela Rutjens. O altă problemă, văzută din unghiul autorităților, este lipsa de interes a mediului privat.

Anul trecut, Ministerul de Externe a organizat un seminar pentru a atrage atenția că România va contribui la European Development Fund, de unde și mediul privat poate accesa fonduri. Interesul sectorului privat a fost scăzut. „Nu știu care ar fi strategia de a-i atrage. Nu mă gândesc la Africa subsahariană. Nu știu care ar fi companiile românești care să se ducă în această regiune. Dar măcar în zonele de lângă noi, în Republica Moldova, în Georgia. Când am fost în Georgia și am întrebat ce investitori români sunt mi s-a spus un singur nume: Dinu Patriciu. În rest, nimic. Păcat, că într-un fel banii pe care îi dăm la acest fond s-ar întoarce la noi”, mai spune Rutjens.

Experiențele celorlalți

Intrate înaintea noastră în UE și mai puțin afectate de criza economică, Polonia, Slovacia și Cehia se descurcă mult mai bine. Cehia are încă din 2008 o agenție proprie de dezvoltare, care jonglează cu un buget de 20 de milioane de euro. Participarea sectorului privat se ridică la 54%. În Slovacia există un parteneriat între MAE și organizațiile non-guvernamentale iar platforma de ONG-uri pentru dezvoltare este membru al Consiliului interministerial de coordonare. Practic, ministerul le co-finanțează proiectele pe care le-au câștigat la UE. Și la capitolul implicare a mediului privat Slovacia stă bine: 35%.

În plus, spre diferență de alte țări precum România sau Polonia, care acordă asistență mai ales pentru vecini, ajutorul pentru dezvoltare slovac este axat pe cele mai puțin dezvoltate țări, în special pe Kenya, Sudanul de Sud și Afganistan.

În România, legislația nici măcar nu permite o cofinanțare de către MAE a proiectelor cu finanțare europeană. Federația Organizațiilor non-guvernamentale pentru dezvoltare din România (FOND) este partenerul MAE în domeniul ajutoarelor pentru dezvoltare, dar nu există un cadru legal de cooperare. „Încercăm un model similar cu cel din Slovacia. Informal, colaborăm excelent. Ne-am consultat cu ei, așa cum facem acum cu bugetul multianual. Încercăm să-i ajutăm, pentru că se zbat să rămână pe piață, olandezii au plecat, britanicii la fel, UNAID s-a retras”, explică șefa Departamentului de dezvoltare din cadrul MAE român. Ministerul își mai propune să creeze o rețea formată din ONG-urile din România și Georgia, care au trecut prin experiențe similare.

Ajutorul pentru Moldova

„În timpul regimului Voronin nu s-a dorit asistență directă de la România, ci prin intermediul organizațiilor internaționale, și asta am făcut, pentru că ne-am gândit că ajutoarele ajung la populație, nu la regim”, explică Mihaela Rutjens. Pentru 2011, MAE a primit 10 proiecte de la autoritățile moldovene în domeniul sănătății - ajutor pentru renovarea Spitalului Municipal din Chișinău, centru regional de transfuzii Cahul, americanii au finanțat echipamentul medical -, agriculturii și reformei administrației publice. Rutjens respinge ideea că ajutorul românesc nu a ținut cont de nevoile moldovenilor.

- **Adevarul, Autor: Cătălina Mihai, Matei Dobrovie: “Noii donatori europeni își ajută mai curând vecinii”** 479 afișări

Intrate mai târziu în clubul țărilor donatoare, România și Polonia preferă să-și ajute vecinii. Va mai trece ceva timp până când prezența lor în țările subdezvoltate va lua amploare.

Ajutorul pentru dezvoltare este una dintre prioritățile declarate de către președinția poloneză a Uniunii Europene. Una dintre componentele acestui ajutor constă în încercarea de a ajuta țările beneficiare "să atingă în mod pașnic un anumit grad de democratizare", a explicat Marek Szczygiel, ambasadorul Poloniei în România, la Școala Română de Dezvoltare de la Cluj-Napoca.

"Noi am atins un nivel de dezvoltare democratică, iar acum este obligația și privilegiul nostru să ajutăm alte țări", a subliniat diplomatul polonez. Ajutorul Varșoviei pentru dezvoltare se va concentra mai ales pe țările Parteneriatului Estic. De altfel, Polonia va organiza la sfârșitul lunii septembrie un summit pentru statele respective, iar în noiembrie un Forum pentru societatea civilă din cele șase țări.

La rândul ei, Katarzyna Czerniecka, șefa departamentului pentru dezvoltare din cadrul MAE polonez, a subliniat că dezvoltarea implică participare activă și nu poate fi implementată în absența unei democrații.

Important este însă și factorul financiar. În acest sens, platforma Zagranica, care reunește mai multe ONG-uri poloneze, a propus un memorandum pentru președinția poloneză a UE, care prevede creșterea bugetului pentru dezvoltare în contextul în care Polonia nu a fost atât de afectată de criză.

Schimbarea mentalităților

Mirela Oprea, expertă în relații internaționale la World Vision România, crede că noii donatori - țările intrate în UE în 2004 și 2007 - vin "cu un aer proaspăt și aduc idei inovatoare". Totuși, românii n-au părăsit "mentalitatea de asistați" și consideră că țara noastră trebuie să beneficieze în continuare de fonduri. În sprijinul afirmațiilor ei vine și un raport al Institutului pentru economie mondială din Kiel, potrivit căruia noii donatori au o abordare diferită, canalizându-și atenția pe vecini, pe țările cu care au relații bilaterale bune, dar nu sunt atât de sensibili la nevoile țărilor beneficiare. O altă particularitate observată de cercetătorii germani este evitarea de către acești donatori a statelor prost guvernate.

Ignorații

Jan Bazyl, director executiv al platformei de ONG-uri poloneze, Zagranica, este de părere că politica de ajutoare pentru dezvoltare ignoră de multe ori țările sub-dezvoltate precum cele din Africa Sub-Sahariană. De altfel, noii donatori se gândesc dacă e oportun să-și revizuiască politicile în materie de ajutoare pentru dezvoltare, pe fondul crizei economice și al schimbării priorităților teritoriale. Nora Benakova, președintele platformei slovace a ONG-urilor pentru dezvoltare, a arătat că Slovacia, ca și alți noi donatori, a redus numărul de țări beneficiare în funcție de prioritățile de politică externă, de prezența ambasadelor și organizațiilor slovace în țările respective și de obligațiile internaționale. În noua strategie pentru dezvoltare, Slovacia își folosește experiența tranziției pentru a ajuta țări precum Egipt, Tunisia și state din Balcanii de Vest.

- **Adevarul/ Foreign Policy Romania, Autor: Matei Dobrovie, Cătălina Mihai: „Prioritatea Poloniei este Belarusul, nu Moldova” 2027 afișări**

Polonia, care a trecut cu bine prin criza economică, a fost ajutată și ea să se dezvolte iar acum simte o responsabilitate de a sprijini țări precum Belarus. Prezentă la școala română de dezvoltare de la Cluj, Monika Matus, policy officer la Federația ONG-urilor poloneze pentru dezvoltare, Zagranica, a explicat pentru FP România care sunt prioritățile președinției poloneze a UE în materie de dezvoltare.

Care sunt prioritățile poloneze pentru ajutoarele de dezvoltare?

Ajutorul polonez este focalizat în general pe granița noastră estică - mai mult pe Belarus, decât pe Moldova. Domeniile în care se duc banii sunt legate de democratizare: educație, media, libertate de exprimare, construirea unei societăți civile puternice. În Parteneriatul estic nu avem aceste proiecte de infrastructură. În prezent există o discuție despre condiționalitatea ajutorului în Belarus pentru că ne dăm seama că este un caz special în cadrul Parteneriatului Estic din cauza greutăților pe care le întâmpină beneficiarii ajutorului în accesarea acestuia și a repercusiunilor. În plus, guvernul polonez se gândește să stabilească un parteneriat de dezvoltare cu Tunisia.

Ce eficiență are acest ajutor având în vedere reprimarea brutală a opoziției de către regim?

După alegerile prezidențiale din Belarus, guvernul polonez s-a întâlnit cu organizațiile societății civile pentru a vedea ce se poate face pentru eficientizare. Dar rezultatul nu este foarte concret. Ne-am gândit la o agenție guvernamentală de solidaritate, o fundație care să ofere ajutoare în Belarus în condiții flexibile, fără a atrage repercusiuni. Noi credem că sancțiunile impuse regimului nu sunt o soluție bună pentru că afectează mai ales populația. Noi preferăm să lucrăm cu ONG-urile din Belarus, evitând statul.

Fondurile poloneze de ajutor pentru dezvoltare sunt transmise autorităților belaruse sau direct societății civile?

Nu, ele vor merge direct la ONG-uri, deși nu știm cum va funcționa această Fundație pentru solidaritate. Aceasta era înainte o agenție guvernamentală care a încetat să funcționeze câțiva ani, dar acum odată cu evenimentele din Belarus a fost refăcută. Este una dintre căi pentru a vărsa ajutoarele către Belarus, protejându-i în același timp pe donatori. În plus, grupul polonez de lucru pentru ajutorul către Belarus se gândește la modalități de a întări sectorul IMM-urilor prin granturi și credite. O altă prioritate este susținerea organizațiilor și asociațiilor belaruse care se ocupă de persoanele cu handicap și de grupurile marginalizate.

Care este diferența dintre ajutorul polonez pentru Belarus și cel pentru Moldova?

În Moldova nu sunt atâtea ONG-uri poloneze ca-n Belarus. Din motive istorice am avut întotdeauna mai multe legături cu Belarus iar noi susținem mai ales oamenii care suferă de pe urma opririi unor regimuri.

Dar totuși PolishAid a publicat ca priorități dezvoltarea spațiului rural din Moldova, apropierea de standardele europene...

Există câteva proiecte în agricultură, dar nu sunt o prioritate ca Belarusul. Filiala Open Society Institute din Polonia finanțează acum grupul de lucru al ONG-urilor care se concentrează pe ajutorul pentru Belarus. Guvernul și ONG-urile poloneze nu au un interes similar pentru Moldova.

Cum participă federația de ONG-uri poloneze pentru dezvoltare - Zagranica în acest proces de stabilire a agendei Poloniei pentru dezvoltare? Practic, ce proiecte ați făcut?

Noi suntem platforma celor 53 de ONG-uri poloneze care lucrează în dezvoltare. Nu facem proiecte, membrii noștri fac. Noi îi reprezentăm ca o singură voce în relația cu decidenții politici. Acesta este rolul nostru; avem secretariatul și grupurile de lucru și participăm la procesul de decizie. Noi facem recomandări MAE polonez privind ariile geografice pe care ar trebui să se concentreze ajutoarele pentru dezvoltare și domeniile prioritare către care ar trebui direcționate fondurile. A fost de exemplu o discuție în grupul de lucru pentru Africa subsahariană, dacă putem aduce o valoare adăugată în

această regiune unde sunt mulți donatori deja. Avem și ONG-uri care lucrează doar în țările Parteneriatului Estic și care pregătesc acum Forumul ONG-urilor din aceste țări. Scopul final este implicarea MAE polonez de către ONG-uri în rezolvarea problemelor specifice ale acestor țări. În practică, avem un dialog de zi cu zi cu ministerul.

Cât de importante sunt ajutoarele pentru dezvoltare pentru donatori? Ce beneficii au aceștia?

Într-o lume tot mai interdependentă, totul contează. Revoltele din MENA influențează prețul gazului, ceea ce ne afectează pe toți. Faptul că UE vrea un nou instrument financiar pentru aceste state, ne afectează pe toți pentru că sunt banii din taxele noastre. Migrația din acele state ne afectează pe toți, nu doar pe maltezi sau ciprioți. Pentru Polonia este și o responsabilitate pentru că n-am fost o putere colonială, dar suntem în Europa și datorăm ceva acestor țări; și anume să combatem nedreptatea și inegalitățile. Noi polonezii am fost mult timp beneficiari ai unui asemenea ajutor din partea altor țări iar acum, dacă tot am trecut cu bine prin criza economică, îi putem ajuta pe alții.

Cum poate Polonia să-și folosească experiența tranziției pentru a ajuta state fragile din MENA?

Încă nu știm, dar unele dintre noile state membre susțin că trebuie să avem un nou instrument financiar de implementare a acestei experiențe de tranziție în MENA.

- **RFI, România trebuie să își asume un nou statut în relațiile internaționale, reportaj realizat de Bianca Pădurean cu Claudia Pedersen - membru Board FOND/World Vision Romania, 258 vizualizări**
- **Ziua de Cluj, Colaborarea dintre România și Polonia se trasează la Cluj. 363 vizualizări**

A patra ediție a Școlii Române de Dezvoltare are loc la Cluj, între 6 și 8 iulie, în organizarea Ministerului Afacerilor Externe și a Federației Organizațiilor Neguvernamentale pentru Dezvoltare din România.

Evenimentul de la Cluj este finanțat cu banii MAE și urmărește să consolideze capacitatea României de donator eficient și activ în comunitatea de dezvoltare globală, dar și capacitatea de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare. La Cluj vin reprezentanți ai ministerelor din România și Polonia, ai ONG-urilor din cele două țări și din statele prioritare pentru politica de cooperare pentru dezvoltare promovată de România, experți și reprezentanți ai mediului academic. Între Polonia și România a fost semnat un parteneriat strategic pentru cooperarea politică și economică în domeniul securității. La ediția de anul trecut a participat și comisarul european pentru Dezvoltare Andris Piebalgs.

- **Stiri ONG, 100 de participanti din Romania si strainatate au participat la Scoala Romana de Dezvoltare, Editia a IV-a**
- **Monitorul de Cluj, [Scoala Română de Dezvoltare, la Cluj](#)**
- **www.niuzer.ro, FOND si MAE organizeaza a patra editie a Scolii Romane de Dezvoltare**
- **OMA Vision**

Romania needs to develop a joint strategy on development education, involving both the civil society and the governmental structures, in order to create awareness, to educate and to engage all key stakeholders to support this activity. This was the key message conveyed by Oana Marinescu, managing director of OMA Vision, during her presentation at the Romanian Development Camp in Cluj, on the 8th

July 2011. She argued that development practitioners need to think their activity in terms of strategic communication, because they need to get their field of activity on the public and on the political agenda, in order to secure support, finances and credibility. Communicating development is more than PR, it is education and promotion of moral values, and the challenges are even higher in Romania, where the system of values has not settled yet. From this point of view, communicating development and promoting education development will help even Romania grow in accordance with a solid set of values, she concluded. The Romanian Development Camp is an annual event bringing together major stakeholders in development cooperation at national and European level. It is organized by the Ministry of Foreign Affairs and the FOND (Federatia Organizatiilor pentru Dezvoltare din Romania).

ANEXĂ

<http://www.monitorulcj.ro/politica-administratie/5120-coala-romana-de-dezvoltare-la-cluj>

<http://www.moneystreet.ro/eveniment/coala-romn-de-dezvoltare-la-cluj/>

<http://www.niuzer.ro/Societate/FOND-si-MAE-organizeaza-a-patra-editie-a-Scolii-Romane-de-Dezvoltare-2744828.html>

http://www.adevarul.ro/international/foreign_policy/web_exclusive/putea-castiga-Romania-ajutoarele-dezvoltare_0_520748085.html#

http://www.adevarul.ro/international/foreign_policy/web_exclusive/Prioritatea-Poloniei-Belarusul-Moldova_0_515949010.html

<http://stiriong.ro/pagini/100-de-participanti-din-romania-si-strai.php>

http://www.adevarul.ro/international/foreign_policy/web_exclusive/Noii_donatori_europeni_isi_ajuta_mai_curand_vecinii_0_513548961.html

<http://www.ziuaDECJ.ro/eveniment/colaborarea-dintre-romania-si-polonia-se-traseaza-la-cluj-vezi-programul--69328.html>

<http://www.ziuaconstantina.ro/comunicate-de-presa/ministerul-afacerilor-externe/a-iv-a-editie-a-scolii-romane-pentru-dezvoltare-56450.html>

http://www.ziar.com/articol-din-ziar.php?id_syndic_article=3563452

<http://www.omavision.ro/news/participation-to-the-romanian-development-camp/>

<http://www.rfi.ro/articol/asculta-rfi-ro/romania-trebuie-sa-isi-asume-un-nou-statut-relatiile-internationale>

http://ziarero.antena3.ro/1310160793-Noii_donatori_europeni_isi_ajuta_mai_curand_vecinii

<http://www.time4news.ro/cluj/economic/scoala-romana-de-dezvoltare-la-cluj.html>

http://www.ziarelive.ro/despre/monika_matus/1.html

http://www.adra.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=316:-adra-romania-invitata-la-scoala-romana-de-dezvoltare&catid=62:stiri&Itemid=48

<http://arcadianetwork.org/news/>

